

ВИДАТНІ МИТЦІ СЛОБОЖАНЩИНИ: СЛАТІН І. І.

Мякшин А. С.

Науковий керівник – ст. викл. Сергієва А. В.

Харківський національний університет радіоелектроніки
(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (057) 702-14-98)
E-mail: vsevolod.krasnikov@nure.ua

The land of Slobozhanshchyna is rich in outstanding personalities and talented artists. It is thanks to them that we have deep cultural traditions, art schools, which were founded several centuries ago, created symphony orchestras and theaters. The relevance of the study is due to the high attention to the cultural heritage of our country. The purpose of our work is to consider the main trends in the development of culture in Slobozhanshchina, in particular the life and work of Slatin.

Земля Слобожанщини багата видатними особистостями та талановитими митцями. Саме завдяки їм ми маємо глибокі культурні традиції, мистецькі навчальні заклади, що засновані декілька століть тому, створені симфонічні оркестри та театри. Актуальність дослідження зумовлена високою увагою до культурного надбання нашої країни. Мета нашої роботи – розглянути основні тенденції розвитку культури на Слобожанщині, зокрема життя та діяльність І. І. Слатіна.

Біля джерел вищої музичної освіти в місті Харкові стояв Ілля Ілліч Слатін – видатний громадський діяч, диригент, піаніст, вчений, засновник і перший директор Харківської консерваторії (нині університет мистецтв імені В. І. Котляревського). У різні роки Ілля Ілліч очолював Харківське відділення Імператорського Російського товариства та музичні класи при ньому, симфонічний оркестр і музичне училище. І. Слатін вів просвітницьку та організаційну діяльність, запрошував до Харкова відомих Європейський музикантів, викладачів, диригував у місті та його межами численними концертами за участю створеного ним симфонічного оркестру. Мав величезний авторитет в музичних колах, особисто був знайомий з видатними діячами мистецтва – П. Чайковським, братами Рубінштейн, М. Римським-Корсаковим.

Народився Ілля Ілліч у Белгороді, але в десять років батьки перевезли його до Харкова і віддали в пансіон Слевицького: там давали як загальну, так і музичну освіту. В цьому віці музикант вже непогано грав на фортепіано. У своєму бажанні стати музикантом Слатін остаточно ствердився після того, як потрапив на концерт піаніста-віртуоза, який приїхав до Харкова на гастролі.

У вісімнадцять років Слатін вступає до Петербурзької консерваторії, потім навчається у Берліні. Його все більше захоплює диригування. В Європі проходять перші концерти, як диригента. 1871 року музикант повертається до Харкова і відкриває музичні класи, в яких навчалися понад двісті учнів, а восени 1883 року музичні класи були перетворені на музичне училище (нині музичне училище імені Б. Лятошинського), у ньому викладали випускники

Московської, Петербурзької та Празької консерваторій. Не раз Ілля Ілліч організовував концерти видатних російських музикантів у Харкові; найчастіше вони концертували безкоштовно, а збори йшли на користь харківського відділення Російського Музичного Товариства.

Музиканти із задоволенням приїжджали до Харкова – бо знали, що тут їх чекає вибаглива публіка. На запрошення Слатіна прибули до Харкова С. Танєєв, С. Рахманінов, М. Іпполітов-Іванов, С. Рубінштейн, П. Чайковський. Майже півстоліття беззмінним директором музичного училища був Ілля Слатін. 1917 року на базі цього закладу відкрито консерваторію та Ілля Ілліч став першим ректором. На початку в консерваторії навчалось близько 650 студентів і 30 відсотків мали змогу навчатися безкоштовно.

Ректор зробив відкритими для широкої слухацької аудиторії концерти та студентські іспити – ця чудова традиція збереглася й донині. Як керівнику Слатіну доводилося постійно шукати кошти на розвиток навчального закладу, виявляючи не аби які адміністративні таланти й дипломатичний хист. 1893 року за проханням Іллі Ілліча приїхав Петро Чайковський, візит якого викликав шалений захват.

На концерти за його участю не можливо було придбати квитки. На честь маестра в будинку Слатіна відбувся урочистий обід за участю музичної еліти міста.

Перебуваючи проїздом у Варшаві, отримав пропозицію очолити Варшавський музичний інститут, але відмовився, його серце було віддано Харкову. 1917 року І. Слатін до нових порядків у інституті ставився скептично та залишив пост ректора консерваторії. У наші часи на будинку, де мешкав І. Слатін встановлена меморіальна дошка, а в громадській галереї «Обереги музичної Харківщини» зберігається диригентська паличка засновника Харківської консерваторії, організатора музичного життя міста – Іллі Слатіна.

Розвиток будь-якої сфери людської діяльності є результатом плідної праці. У кожній галузі завжди є група талановитих людей, захоплених своєю справою, які будуть сприяти розгортанню та руху. Життя та діяльність Іллі Ілліча Слатіна було цілковито присвячено улюбленій справі. Все для міста, все для культури. До наших часів існує заклади, які створив та очолював І. Слатін. Це найвища нагорода для талановитої та порядної людини.

Література

1. Електронний ресурс: <https://www.slk.kh.ua/multimedia/istoriya/istoriyi-zhittya/toj-xto-prinis-u-xarkiv-muziku.html>
2. Електронний ресурс: <https://kharkovassemblies.com/2006-illia-slatin-do-135-richchia-profesiinoi-muzychnoi-osvity-na-slobozhanshchyni/>